

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS,
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada

UKRAINIAN LABOR NEWS

SUBSCRIPTION RATES:
Per year \$4.00
Per half year \$2.00

Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

PIK XI. Ч. 86 (1293).

Листопада 1929.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, JULY 20th, 1929.

No. 86 (1293).

VOL. XI.

Уряд СРСР відкликав своїх представників з Китаю У Харбїні проголошено воєнний стан

Уряд Чан Кай-ши дав недовольную відповідь на радянську ноту; відкинув мирні пропозиції С.Р.С.Р.

Радянський уряд застерігає собі всі права, виникаючі з пекінсько-муркенського договору. — Закидає Китаєві, що він уникає негайної конференції і не дає можливості приязно поладати справу. — Вся відповідальність за дальші наслідки спадає на китайський уряд. — Радянська нота наводить слова Чан Кай-ши, який сказав, що Китайці заберуть східно-китайську залізницю.

МОСКВА, 18 липня. Отримавши зовсім недовольную відповідь від китайського націоналістичного уряду, Радянський Союз відкликає сьогодні всіх своїх дипломатичних торговельних представників з Китаю в наслідок захоплення Китайцями східно-китайської залізниці в Маньчжурії. Китайські представники в Радянським Союзі повідомляють, що вони мають вийти з країни.

Радянський уряд застерігає собі всі права, виникаючі з пекінсько-муркенського договору з 1924 року. Радянська нота закидає Китаєві, що він уникає негайної конференції і не дає можливості приязно поладати спір. Китай односторонньо відкинув договори і робить неможливим для двох країн утримувати нормальні відносини.

Нота радянського уряду була підписана І. М. Кіраханом, заступником народного комісара закордонних справ, і до речена китайському представникові в Москві. Вони кажуть, що відповідь пекінського уряду на першу радянську ноту була зовсім недовольною.

Нота Карахана заявляє, що висланню всіх засобів, щоб прийти до приязного поладання справи. Вся відповідальність за всі наслідки спадає тепер на китайський уряд.

Китайська відповідь на першу радянську ноту ніби годиться вислати представникам для переговорів з радянським урядом, але зовсім не задовольняє китайська влада думає віддати залізницю під спільне управління, як було попередньо.

КОМУНІСТИЧНА АРМІЯ КОНТРОЛЮЄ ПІВДЕННО-ЗАХІДНІЙ ФУКІЄН.

ГОНКОНГ, Китай, 17 липня. Тут отримано відомість, що комуністи вповільнюють південно-західну частину провінції Фукієн, на півдні Китаю. Комуністична армія має 8,000 людей.

Звідомлення кажуть, що робітничо-селянська війська збираються тепер до Чан-Чову з півдня й заходу і як що те місце буде заняте, комуністична влада широко поширяться.

АМОП, Фукієн, Китай, 16-го липня. — Американських місіонарів повідомлено, що комуністичні війська заняли головні будинки місії, Таїмеджа кадежд.

ПАРИЗЬКА ПОЛІЦІЯ ЗРОБИЛА РЕЙД НА РЕДАКЦІЮ "ЮМАНІТЕ".

ПАРИЖ, 18 липня. Тайна поліція зробила рейд на редакцію газети "Юманіте", центрального органу французької Комуністичної Партії, арештувала п'ятьох чоловіків і забрала дві торби документів, які будуть ужиті на те, щоб довести, що комуністи підбурювали жовнірів до непослуху. Поліція каже, що трох арештованих є чужинцями і вони будуть депортовані.

Рейд на редакцію "Юманіте" переведено в зв'язку з приготуваннями до міжнародного дня 1-го серпня. Поліція хоче перешкодити влаштуванню протипожежних демонстрацій у Парижі, які підготував Комуністична Партія.

Французький уряд складає також вину на комуністів за революційну діяльність в армії, яка приносить добрі овочі. В нікотрий капіталістичний державі армія не є так зрештована, як у Франції, і через те там бувають часті засудження комуністів за "підбурювання жовнірів до непослуху".

ПРОПАГАНДА КОМУНІСТІВ В АРМІЇ.

ПАРИЖ, 22 червня. Орган комуністичної партії "Юманіте" опублікував таємний циркуляр військово-морського міністра Пенлеве командувачам військово-морських округів. У циркулярі говориться, що недавно "кілька комуністів з'явилися до одної з військово-морських казарм і заявили, що їх відкинула їхня партія для обслуговування". Пенлеве пропонує військової владі "в випадку повторення таких спроб, пускати комуністів у казарми і заарештувати їх у вартовому приміщенні, доки не прибуде поліція, яку треба негайно сповістити телефоном".

Комітет цієї партії "Юманіте" підкреслює, що його викликав страх перед зростанням революційного руху у війську. До того ж газета відзначає, що за останні шість місяців у французькій армії було 30 масових солдатських маіфестацій.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ РОБІТНИКІВ ТА СЕЛЯН В ІТАЛІЇ.

З півночі Італії надходить багато відомостей про нові провокації та насильства фашистської поліції.

У Морезіє (Етрія) поліція заарештувала 70 селян, у Римі числі багатьох старих 65-70 років. Деяких з них нещадно побито. Іх арештовано в зв'язку з тим, що поліція нібито відкрила сховану в стові сина зброю. Тимчасом уся людина села переконана, що це звичайна провокація.

У Мірандіно заарештовано 5 робітників, обвинувачених у відновленні забороненої комуністичної організації та поширюванні антифашистських відомств. Заарештованих судитиме надзвичайний трибунал.

У Санто Іларіо д'Енча зроблено масові арешти серед робітників в зв'язку з тим, що подеся (староста) та кілька фа-

ПОЛЬСЬКІ ТОВАРИШІ ПОЧАЛИ БУДУВАТИ ДІМ.

Польське Робітниче Товариство у Вінніпегу повідомляє нас, що вже приступило до будови власного будинку на розі вулиць Прічард і Принс. В цім будинку польські товариші почали копати фундамент під будинок, який буде називатися Польський Робітничий Дім. Бажаємо їм в цім ділі найкращих успіхів.

ГОЛОДУВАННЯ 152 БОЛГАРСЬКИХ ПОЛІТВЯЗНИВ.

ВІДЕНЬ, 24 червня. За повідомленням болгарського робітничого органу "Робітническо Дело", 152 політв'язнів в'язні софійської центральної тюрми ототесий голодування, вимагаючи повної політичної амністії, легалізації болгарської комуністичної партії й комсомолу та анулювання закону про оборону держави.

30,000 БІЛОГВАРДИВЦІВ НА ПОМІК ЧАН КАЙ-ШИ.

ТОКІО, Японія, 18 липня. Вперті угоди, що російські білогвардійці допомагали китайським милітаристам у їх атак на Радянський Союз, були потверджені сьогодні делегатами до вислогового японського маіора Куроки від отамана Семенова, білогвардійського провідника в Дайрен, якого він був ад'ютантом від багатьох років.

Маіор Куроки каже, що в Маньчжурії є близько 30,000 російських білогвардійців, спосібних до військової служби, і вони можуть бути використані для нападу на Радянський Союз.

ВЗАЄМИНІ МІЖ РАД. СОЮЗОМ А ДАНИЄМ.

ДАНСЬК, 26-го червня. У Даніському парламенті президент Заам, виступив з доповіддю про зовнішню політику вільного міста Даншга.

В дебатах на доповідь представники всіх партій одностайно ухвалили приєднання Даншга до протоколу Літвінова, підкресливши особливо значення підоб'їтійської держави. Конституційне тяжке господарське та політичне становище Даншга, що виникло в наслідок невиконання з боку Польщі своїх зобов'язань до вільного міста, всі промовні виступи похвалялися взаємин із СРСР і обстоювали, щоб даніський уряд ужив заходів, щоб далі їх зміцнювати.

ПРОЦЕС 35 КОМУНІСТІВ У СМІРНІ.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 26-го червня. Вчора в Смирні розпочався процес 35 комуністів. Обвинувачені з'явилися до суду з червоними квитками. Підсудним поддали обвинувачення "в організації таємного товариства з метою повалити уряд". Поки що допитано 16 чоловіків. Усі допитані зрелися попередніх звиняч, що вони їх зробили в поліції, слідчого прокуратора, заявивши, що до цих звиняч поліція примусила їх звичайним знущанням.

РОБІТНИКИ НЮ ОРЛІНС БОЙКОТУЮТЬ ТРАМВАЄВУ КОМПАНІЮ.

Постановили не вживати трамваїв і автобусів, поки страйк не буде вдовольною поладжений для трамваєвих робітників. — Жінки й загальна публіка відмовляються їздити у трамваєх, якими оперують скебї під охороною поліції.

НЮ ОРЛІНС, Луїзіана, 18-го липня. Ожрожані цього міста прийшли на допомогу страйкуючим юніонним карменям, паложивши бойкот на Публік Сервіс Компані до того часу, поки страйк не буде поладжений.

Симпатія до трамваєвих робітників виявилася сьогодні в багатьох кругах, коли при помочі скебї відновлено трамваєвий рух зі всіх компанійних шовів.

Публіка не їхала в трамваєх. Дажитне і родинні автомобілі дадуть більшість робітників до роботи.

Всі трейд-юніон в місті ухвалили резолюції, в яких прирекли не вживати трамваїв і автобусів, поки страйк не буде поладжений.

Господині Нью Орліансу на недавнім чисто безпартійним мітингу постановили не їздити в трамваєх, "поки Публік Сервіс Ко. не визнає юніонних робітників і не дасть карменям того, вони домагаються.

РАДЯНСЬКИЙ УРЯД ДІСТАВ ЗАПРОШЕННЯ ВІД БРИТАНІЇ.

МОСКВА, 17 липня. Норманська амбасада доручила сьогодні в імені Великої Британії, в якій запропонується радянський уряд вислати представника до Лондону для обговорення планів відновлення зношен.

Радянський уряд постійно домагається безумовного відновлення зношен і хотів, щоб Британія звернулася до Радянського Союзу з проханням вислати амбасадора до Лондону.

В наслідок бегляння МекДоналда з відновлення зношен радянська преса гостро критикувала його за це. Невеликим

ВЕЛИКА ДЕМОНСТРАЦІЯ БЕЗРОБІТНИХ В ЕДМОНТОНІ.

ЕДМОНТОН, Альта. Тут відбувся великий мітинг безробітних, на яким вибрано комітет як центр організації. Потреба організації стає шораз більше очевидною для місцевих безробітних. Едмонтон несе, однак, великом. Такі самі відносини панують у всіх великих містах по цілім заході.

Похід з 300 безробітних помахерував до парламенту і узяв побачення з Волтером Сміттемом, комішинером праці. Вдовольною відповіді не отримано. Буде організований другий масовий похід з метою змобілізувати всіх безробітних

НЮ ОРЛІНС, 17 липня.

В місцевім страйку трамваєвих робітників поновою вибухли сьогодні малі розрухи.

Поліція припинила білку між страйкуючими а групою дококих робітників і моряків. Один страйкуючим був ушкоджений, коли дістав камінем в голову, а два інші були арештовані.

Поліція каже, що не буде переводити ніякого слідства, бо страйкоюми порушили розпорядок, виводили поза охороною старожи, поставленою довкола шовів.

Кілька трамваїв пущено перший раз в рух 15 липня від сильної охороною спеціальної міської поліції. Поліція була у зброєна від під до голови.

В першій трамває з кожного вікна був виставлений крик. Розуміється, ніхто до нього не всідав і він був пущений більше для демонстрації. З кожної трамває ішла з передку з боків і ззаду у зброєна дококих, вони домагаються.

ЛОВИЙ ТРУС У ЧЕХОСЛОВАЦЬКІЙ КОМПАРТІ.

ПРАГА, 25 червня. Провіщення зношен і хотів, щоб поліція зробила в ЦК комуністичного Союзу з проханням вислати амбасадора до Лондону.

РОБІТНИК УБИТИЙ В МАІНІ ГОЛІНДЖЕР.

ТИМІНС, Онт., 18 липня. Р. Джонс, робітник у майні Голінджер, був убитий, коли погнав у шут, уживаний для наповнювання кар рудою.

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

UKRAINIAN LABOR NEWS

Газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видане Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

Непоміщені в газеті рукописи не звертаються, збо за дописувачів вважно зазначити, що бланк звороту свого рукопису на випадок його непоміщення, чи задувати поштової stemпель на його пересладу.

ЖИВА НЕ ПРИНЕСУТЬ ПОЛЕКШІ ДЛЯ БЕЗРОБІТНИХ.

В часі, коли канадська буржуазія хвалиться найбільшим добробутом, тисячі робітників у більших і менших містах Канади ходять без роботи. Як на сході, так на заході країни велике число протестів не мають де продати своїх десять пальців і мусять примирити з голодом. Деякі з них не можуть довше витерпіти з порожніми жовтушками й або біють вікна склепів, щоб дістатися до вівсину, або кінчать самогубством. Таких випадків є досить по всій Канаді. І дитячі це не в зими, коли безробітні в канадських містах вважаються нормальним явищем, на яке ніхто не звертає уваги, але серед літа, коли вестяки повинні бути більше роботи.

Що-року хвилюєм-поритунком для безробітних є живна в західній Канаді. Кажемо хвилюєм, бо тих кількадесять чи навіть сто тисяч, що безробітні заробити на живнах, вистаряться йому на наживне життя задовго на пару місяців. Однак цього року нема надії навіть на короткотривалу живнабо в західній Канаді є загальна посуха.

Дж. А. Бавмен, головний управитель державного бюро праці на Манітобі, каже на даний час, що в найгіршому випадку не буде більше як чотиритися тисяч робітників, що прибули на живна минулого року. Бавмен "потішає" безробітних такими словами: "Всі місцеві (вінницькі) безробітні дістануть роботу, якщо в захопуть підчас живна, хоч вона може бути лише на короткий час". Ось які вигляди для безробітних Манітоби навіть у тім випадку, якщо робітники зі східної Канади не приїдуть на живна.

Не треба розуміється, доказувати, що як буде багато робітників а мало роботи, то фармери будуть платити як найменшу платню.

В Саскчевані положення також не рожеве для безробітних. Уряд обіцяє, що в один Ріджани є 750 безробітних, які чекають на роботу підчас живна. У Саскчевані відбувалися недавні демонстрації безробітних, які домогалися праці або відселення їх до старого краю. В інших містах і містечках так само положення.

І в той час, коли безробітні покладали й ще покладають деяку надію на живна, фармери в деяких округах Саскчевану й Манітоби, де є більші посухи, відправляють навіть тих робітників, що дотепер у них робітню працювали.

Положення в Альберті також не ліпше. Державні урядники в тіх провінції обіцяють, що до роботи на живнах не треба буде більше як 2,000 робітників зі сходу. А в самій Альберті, після урядових обчислень, є 9,000 безробітних — і всі вони чекають на живна як на одиницю свій порятунок, бодай хвилюєм. Праця на живнах в Альберті буде також тривати значно коротше, як минулими роками.

Ліпше незалежно 300 безробітних в Едмонтоні влаштували похід до парламенту й домогалися від уряду праці або допомоги. Розуміється, відповідної відповіді не отримали, хоч уряд в Альберті шоб фармерський. Взагалі в Едмонтоні є 800 безробітних і серед них заподатковано їх власну організацію. Такі самі відносини існують у всіх більших містах на заході.

Всі ці інформації про скрібі випадки на живна й мале за потребування робітників прохання з урядових жерел і не маюють положення таким серйозним, яким воно в дійсності є. Можна бути певним, що положення безробітних у зв'язку з надходящими живнами є куди гірше.

В додому до канадських безробітних, британський т. зв. робітничий уряд МекДоналда хоче це вислати до Канади частину безробітних з Великої Британії. В ті цілі прийдуть до Канади часті лейборістського уряду Томас. Уряд праці праці хоче розв'язати проблему безробіття в той сам спосіб, що й консервативний уряд Болдуїна вислакою безробітних до Канади. Це не розв'язка проблеми безробіття, але хвилюєм р'ятування капіталістичної системи, до чого МекДоналда й Томас були покликані британською буржуазією.

Безробіття є неминучим вислідом капіталістичної господарки. Як довго існує капіталістичний лад, так довго перед робітниками буде маревно безробіття, капіталістичних воєн та інших благ капіталізму. Лише з поваленням капіталістичного ладу робітничий клас зможе раз на завжди покінчити з безробіттям.

Безробітні у всіх містах Канади повинні організуватися й домогати від влади — міської, провінційальної й федеральної, — праці або повного утримання. Коли федеральний уряд спроваджує імігрантів і допомагає в тім ділі залізничним та корабельним компаніям, щоб капіталісти мали тану робочу силу, він повинен взяти повну відповідальність за положення цих імігрантів.

Безробітні, організуйтеся й домогайтеся від уряду праці або повного утримання!

"УРЯД МЕКДОНАЛДА НІ РОБІТНИЧИЙ, НІ СОЦІЯЛІСТИЧНИЙ".

Повищу статтю подаємо за торонтоїнським часописом "Ді Файнішн'я Пост". Стаття говорить сама за себе і аж надто ясно показує оскільки теперішній уряд Великої Британії є робітничий, а тим більше соціалістичний, і що справді скривається під принадом плацдармом назви Парті Праці.

"Вислід недавніх загальних виборів в Великій Британії миг надзвичайно здивувати багатьох канадців. Консервативне побачення. Новий робітничий уряд при владі. Що не знають."

Передусім це не значить, що у Великій Британії почалась касова війна. Парті Праці зовсім не є робітничою партією. Це партія р'яжоскладна й чий є подостатком і капіталістичний.

Вона має членів у палаті лордів. Має кільканадцять баронів і кілька визначних адвокатів, професорів, публіцистів та письменників. Олівер Болдуїн, вистарілий син Стенлі Болдуїна, є одним з нових робітничих членів парламенту.

Не революційна в поглядах. Парті Праці не є ніякою марксистською або революційною партією. Вона не збільшувалась, аж доки не відкинула марксистів і не почала боротьбу проти комуністів. Дуже мало членів нового робітничого кабінету належить до Незалежної Парті Праці. В дійсності, НІПІ в недавніх кількох роках перестала існувати.

Рамсей МекДоналд, новий робітничий прем'єр, є добре відомим в Канаді. Понад усе він є гуманістом. Він є двоїною великого характеру й ідеаліст. Ніхто не боїться його як суворого красномовця. Як політик, він не відкається до теперішньої влади в Великій Британії.

Не досвідчений, але ширий. Ного найбільшим дорядником є Сер Освальд Мослей, що оженився з дочкою лорда Керзона. Молодий Сер Освальд є багатим, як також титулованою людиною. Він є політичним ідеалістом. Він недовідує, але ширий. Чим полковник Лав був підчас війни для президента Вільсона, тим Мослей є для Рамсея МекДоналда. Він є майже невдівцем його товаришем.

Між старшими людьми є двоє, що живуть у найбільших стосунках з Рамсейем МекДоналдом, а це Філіп Сноуден і Дж. Г. Томас. Сноуден був канцлером фінансів за попереднього 9-місячного правління партії. Був він здібним та вправним канцлером. Ного бюджет був менший за бюджет консервативного уряду. Він вислакою менше публічного гроша, чим Чорчил. Він має велике знання фінансових справ.

Що-ж до Дж. Г. Томаса, то він є одним з найбільш улюблених людей у публічному житті Англії. Він є популярним між всіма класами. Він також добре відомий в Канаді. Він є найбільшим політиком Парті Праці, отже йому надано міністерство безробіття. Він є головною залізничником і ослаславний як найбагатіший робітничий провідник у Великій Британії.

Уряд меншості. Робітничий уряд не має шайквитної більшості в парламенті. Він може отримати при владі лише завдяки допомозі ліберальних голосів. Пропорційно він має на кожних 13 провінційних послів 8 своїх, отже, шобій перепусити будь-яку увагу, він мусить йти на компроміс і торгуватися.

В дійсності, новий робітничий уряд має мало, або й зовсім не має ніякої сили сам собою. Тому лише дається нагоду доказати свою компетентність. Перша поважна помилка позбавить його влади.

Загальна опінія є за тим, шобі дати йому нагоду показати все найліпше, що він уміє. Самі назви не роблять великої різниці у Великій Британії. На загал, преса не є аж дуже проти нього.

Всі три політичні партії є дуже до себе подібні. Всі три соціалістичні. Ніхто не міг розпізнати з афінів недавніх виборів, якою властиво котра була.

Ніяку британську партію не можна назвати капіталістичною, а вже ніяк консервативною. Кожний пересичений британський бізнесмен так само догодиться на владі будь-то правничій Парті Праці, чи ліній консервативної партії.

Немає яснозачеркнених напрямів. В Британії політика перевералась на-вверх. Ніяка партія не має яснозачеркненого напрямку. Всі партії затьмарені великою бюрократією, що зросла від часів війни. В дійсності краєм править не кабинет, а голова урядових департаментів.

Англіїм надати чужосторожні замашації. Ім вклучилося бачувати довги своїх соціалістів у війні. І бажаною зміни, вони своїми підказками віддали владу в руки Парті Праці.

Не боїться соціалізму. Слово "соціалізм" вже не побуджує страху в Європі. Найбільшим індустріальним у Франції є Едуар Ерріо, і він же є голвором радикальної соціалістичної партії. Німецькими знаходяться під правлінням і то добрим правлінням людей, які називають себе соціалістами.

Соціалізм розвивується. Він вже більше не наслідок Маркса та Бебеля. Він вже забув "Дас Капітал" (найбільша наукова праця Маркса). Він вже більше не є пролетарською партією. Головною його обстоєм патріфізм і є за поліпшенням життєвих обставин для масоводства.

Відбирають голоси. В дійсності половина урядів Європи є тепер диктатурами. Велика Британія пішла ярмар в протинний бік. Дано право голосу всім дорослим чоловікам і жінкам, і тепер розв'язується проблема, як зробити демократичний лад практичним та мудрим.

Під цим зглядом Велика Британія дає приклад. В ній же нема ніякої правячої класи. Постідні вибори не витрав ніякої провідної партії. Парті Праці не має за собою стратегію. Як би не було, сила знаходиться тепер в руках пересиченого чоловіка й жінки.

Зарібники Великої Британії ще ніколи не були менше агресивними та менш класово-свідомими, чим сьогодні. Ще від розвалу великого страйку падує індустріальний спокій. З трейд-юнії і товариств роботодавців створено федералію. І вже почалась ера кооперації й добробуту. Саме тепер нема ані страйку ані локавту. Навіть в торгівлі втілієм спокій й досить добре ведеться.

Не співчувають Радянському Союзові. Зарібники поставали у великій мірі капіталістами. Вони мають маєтку на 4 мільярди доларів. Мають ведки кооперативного товариства з маєтністю вартістю один мільярд доларів. Ім далеко до протетарів.

Вони також мають Будівельні товариства, в які вложили один мільярд доларів. Парті Праці є за торговлею з Росією, але це не означає співчуття радянському уряду. Багато англійських капіталістів є за торговельною угодою з Росією. Шобі повернула з Москви грошадка вісімдесятюх британських капіталістів, які промислували дорогу для відновлення торгівлі з Росією.

Евентуально, у Великій Британії повстане нова політична партія, подібна народним партіям по інших країнах. Це буде нова консервативна партія, якої голвором цілю буде народний добробут. Ліберальна партія цеже. І-посли вже переходять до Парті Праці.

Отже то свідомство виспала буржуазна преса, прем'єрові МекДоналду і його, так званий Парті Праці. Буржуазія не тільки що відмовляє уськой революційності Парті Праці, але вона відкрито заявляє, що "Парті Праці не є робітничою партією. В ній є подостатком

капіталістичний". Пару тижнів тому, в часі виборчої кампанії в Англії, МекДоналду широко розкритичав своїм виборцям про те, що Парті Праці, діставшись до влади, наладнає зносини з Радянським Союзом, усуне безробіття, облекчить умови праці робітникам тощо. Чимало робітників повірили в примарчиві обіцянки вождів Парті Праці, віддали їм свої голоси, а тим самим дали і владу. Вибори минулися, а з ними марнували всі ті обіцянки Парті Праці. МекДоналду дістався до влади. П'ять тижнів було вже заговорити відкрито, так само, як відкрито заговорили про Парті Праці торонтоїнська "Ді Файнішн'я Пост".

Вони й заговорили. У своїй вступній промові в англійському парламенті 27 липня МекДоналд сказав, що його програмою є "втримати горожанський мир, а всі проблеми безоглядно розв'язувати тільки з огляду на інтереси Англії" цеб-то інтереси британських імперіалістів.

В державному трибуналі почали слухати справу колишнього міністра фінансів Чеховича, якого притягнуто до відповідальності за переняття в бюджеті 1927-28 р. суми, що перевищує пів мільярда доларів. Серед судів генерал Желтовський. В суді присутні викликані за свідки міністри Складковський і Квятковський та голова союму Дашинський. Крім того, до суду з'явився прем'єр Світалський, міністер праці Прістор та голова позарпартійного бюро спірробітничества з урядом "Славек. Чехович підчас допиту відкидає свою вину і доводить, що в жадній країні не притягали до судової відповідальності міністри фінансів за невчасну подачу на затвердження парламенту додаткових кредитів. Свідки міністри уникнуть отвержих відповідей на запитання. З величезним напруженням чекають на приезд Пласудського, якого також викликали за свідка.

Пласудський виступає з великою промовою, де заявляє, що алікоп про утворення державного трибуналу сміхотворний. Державний трибунал нічим не відмінний від конституції. Польську ж конституцію складено так, що всякий може в ній знайти, що йому па думку збрече. Відмовляючи союмові у праві на суверенітет (найвищу владу), Пласудський заявляє, що виступаючи проти союму, він-шкідли не порушував конституції, бо завжди знаходив такі параграфи, які давали йому змогу ініціювати союму. Польську конституцію — то-ривий пролетаріат виліє собою голворне джерело небезпек, на думку англійського імперіалізму, в разі здійснення плану нападу на СРСР.

В майбутньому мусить виявитися, чи вплив на весь перелік боротьби за національне визволення країни. За останній час англійський імперіалізм особливо стурбований справою утихомирення Індії. Енергія військова підготовка, що іде в Індії, головним чином у фінансовій частині, спрямована проти СРСР і править за частину загальної плану нападу на Радянський Союз, опрацьованого англійськими консервативами, це до англійського розриву.

Тому забезпечення тилу є особливо важливе завдання англо-індійського уряду. Це основна причина підкреслення його дружного відношення англо-індійського уряду до індійських феодалів-помічників капіталістів, що використовують свої засоби на капіталістичну експлуатацію масового селянства і мають у цьому особливе захоплення від англійської влади і дотр, причому і залізничні до індійської промисловості та торговельно-буражуалі. Зрозуміло, що з притици причини англо-індійський уряд посилив репресії проти робітничого руху. Індійський пролетаріат виліє собою голворне джерело небезпек, на думку англійського імперіалізму, в разі здійснення плану нападу на СРСР.

Свято єдності науки й праці. По закінченні виборів нових академіків ВУАН у конференції салід відбулось урочисте засідання ради ВУАН спільно з делегатацією сталінських робітників і робітників київської підприємств. Засідання перетворилося на грандіозне свято єднання науки і праці.

Тов. Алексєєв, голова ОРПС, що виступив із привітанням від імені окривконкому, казав, що окривконком і надалі всебібно допомагатиме Академії Наук в її роботі і висловив певність, що академія, оновлена новими науковими силами марксистами і громадськими діячами, візьме активну участь у соціалістичному будівництві.

Представник сталінських металістів під бурхливий оплеск оголосив про обрання професора академії металіста Заболотного на почесного металіста і тут же вручив акад. Заболотному членську книжку Союзу Металістів, спеціалі з розрахунковою книжку. Збори улаштували овацію делегатації сталінських робітників, вітаючи в його особі всіх сталінських металістів.

Представник гірників Сталінщини передав Академії Наук

Далі з привітанням виступили робітники низки київських заводів, акад. Студинський, акад. Багалій і т. Озерський. Тов. Озерський підсумував результати виборів, відзначивши, що вони мали широкий масовий характер. Понад 500 науковців робітників України взяли участь у виборах. Тимчасом як на Заході наукові заклади не відкривають доступу для робітничих мас, у нас, у радянських умовах, каже т. Озерський, Академія Наук широко розчиняє двері, обравши до свого складу учених марксистів-сусупільників.

На всі привітання відповідав акад. Заболотний.

ЛЮДЕ, ЩО ЗАСЛУГОВУЮТЬ НА ШМБЕНЦЮ. В державному трибуналі почали слухати справу колишнього міністра фінансів Чеховича, якого притягнуто до відповідальності за переняття в бюджеті 1927-28 р. суми, що перевищує пів мільярда доларів. Серед судів генерал Желтовський. В суді присутні викликані за свідки міністри Складковський і Квятковський та голова союму Дашинський. Крім того, до суду з'явився прем'єр Світалський, міністер праці Прістор та голова позарпартійного бюро спірробітничества з урядом "Славек. Чехович підчас допиту відкидає свою вину і доводить, що в жадній країні не притягали до судової відповідальності міністри фінансів за невчасну подачу на затвердження парламенту додаткових кредитів. Свідки міністри уникнуть отвержих відповідей на запитання. З величезним напруженням чекають на приезд Пласудського, якого також викликали за свідка.

Пласудський виступає з великою промовою, де заявляє, що алікоп про утворення державного трибуналу сміхотворний. Державний трибунал нічим не відмінний від конституції. Польську ж конституцію складено так, що всякий може в ній знайти, що йому па думку збрече. Відмовляючи союмові у праві на суверенітет (найвищу владу), Пласудський заявляє, що виступаючи проти союму, він-шкідли не порушував конституції, бо завжди знаходив такі параграфи, які давали йому змогу ініціювати союму. Польську конституцію — то-ривий пролетаріат виліє собою голворне джерело небезпек, на думку англійського імперіалізму, в разі здійснення плану нападу на СРСР.

В обвинувачених, висунутих проти Чеховича, Пласудський виліє бажання обирати його особисто. Переходячи до питання про переняття суми, з приводу яких є підозріння, що їх витрачено на передвиборчу кампанію, Пласудський не дає ніяких пояснень. Він гостро і полекди ненатурно падає на союм і депутатів. Наприкінці Пласудський називає себе "великою людиною, руки в якої не смерять, як ваші". (Ці слова Пласудський виліє, звертаючись до обвинувачів Чеховича). Не чекаючи далі на запитання суду, Пласудський вийшов з салі.

"СВЯТА ПРОСТОТА". Коли католицький клер падав на кестрі релігійного реформатора Івана Гуса, який бабуся принесла й підкинула до кестри трішки дрів, бо покульство казало, що той, хто приносить дрів для спалення еретика, дістане відпущення гріхів. Іван Гус, побачивши роботу баби, сказав: "О, свята простота!" З того часу увійшло в поговірку говорити про тих людей, що в добрій вірі, через невідомість, роблять погане діло — "свята простота".

НЕМА ТАКОЇ ПОДЛІ В ЖИТТІ, ПРО ЯКУ НЕ МОЖНА Б РОЗКАЗАТИ ШКАВО І ПОПУЛЯРНО.

ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА

В РОБІТНИЧІЙ ЛІТЕРАТУРІ ВІДБІВАЄТЬСЯ ЖИТТЯ І БОРІТЬБА ПРАЦЮЮЧОЇ КЛАСИ.

ГАЗОВА ВІЙНА.

(Уривок із книги німецького письменника-комуніста П. Бехера)

На полі.

Уночі привели й розставили триста газових батарей. Батареї склалися з тридцяти газових циліндрів. Шість тисяч газових циліндрів стояли напоготові. Тоді вважали за достатнє п'ятьдесят батарей на один кілометр фронту. Тисяча фляшок. Двадцять тисяч кілограмів газу.

Наказано збільшити бойову готовність.

Ніхота була відсунута на другу лінію позицій. Тільки технічні загони й кулемети залишалися спереду.

Зграї аеропланів гули цілими днями. Свіст...

Рантом стало тихо.

Холості постріли кількох батарей подали газом.

Покришки шість тисяч фляшок відскочили одночасно.

Чути було, як щось шипіло, булькало, коли випускали газ із сталевих манесманових рурок.

Кожний витягував ніс, кожний нюхав повітря.

Але ще нічого не почувалося.

Спробували знову тиснути газом на височині чоботничого зросту до англійських позицій. На віддаленні кілометра.

Німецькі батареї знову загартували.

Подушки під зчисненням газу, що витікав, гнітяться мертвою олією й рурки, притвічені до циліндрів.

Скручуються, згинаються на ржаві боки.

Газ тече у власні шанці.

Газ б'є з силою в групу з восьми чоловік. Видно, як вони в корчах затують дих. Більше не можуть. Лігавуть. Лиш відбиваються, руками застискають ніс, закушують губи. Це не допомагає. Санітари поспішають із апаратами з киснем.

Трьома хвилями виділяється хлористий газ на віддаленні шість кілометрів.

Виділяється густи білий і шматки туману.

Частини рідкого хлору шипаровувалися.

Англіські шанці були вкриті газовими туманами.

І рантом там ожили. Схвильовалися. Невидима мігла перевертала все. Люди бігли, високо піднімали руки, на пражки дерзали поде. Бренли

крики про допомогу. Поодинокі, групами бігли вони. Один увесь час кружляв навколо себе, наче дзига.

Взлітали спідниці шотландського гірного війська. Одноманітне хрипале виття: то ревли туркмени.

Стало чути легкий задушливий запах.

Очі слизалися.

Деякі кашляли. Чихали. Шлювали.

Німецька артилерія туркотіла.

II. У місті.

Невидима хмара, наче серпанком, сповивала місто.

Всюди повільно просяккав газ.

Він проходив крізь водогінні труби, шпачинні двері і вікон, крізь стіни, скло, камені крізь загоро.

Було безвітрово. Газ не шипав.

Собаки, кури, коні лежали на тротуарах — згустки крові, шматки шкри, життя, дерев і трав здавалися зниклим до шену.

Абсолютно смертельні гази були змішані з газами, що роздратовували: від болю в очах, носі, в роті люди зривали маски з облич, а смертельний газ входив через дихальне горло в легені, і не було рятунку від загибелі.

Далі знову починався обстріл газовими бомбами одночасно з гарматними. Таким чином досягалися гарні наслідки: через величезні діри вривався перозріднений отруйний газ.

Спереду, на фронті, рух середових частин піхоти ставав все повільніший і невпевніший. Деякі гази-бомбачи, равони були непрохідні. У масках стояли тепер білі один проти одного й бігли в рукопашну боротьбу або ручними гранатами.

Передній загон кидався в отруйні шанці, як тієї-у кровічю пору. Бачетями й ручними гранатами витягали вони останніх, що залишилися живими. Дроні химерні дивилися гаялися одна за одну в шанцевих ходах, а білі рота в них висіли, як короткі хоботи, скриньки з фільтром.

Така війна — огидлива, мерзотна війна!

Густо встелились галицькі Карпати в 1915 році салдатськими трунами.

ПОЕМА ПРОТИ ВІЙНИ.

— Хто за війну?
— Ніхто, ніхто!
Хіба не досить,
Бі побосить,
Прокляття сиріт,
Інавалів,
Вдов,
А їхня кров
І нішком слюзи
Хіба ще й досі
Не залили
Не кляте слово,
Що бісить знов
Багатих, ситих, злих:
Війна?
Хіба-ж війна
Не рила ями
Роками
Мільйонам, групів,
Близьким і рідним,
Хіба-ж війна
Не губить
Бідних?

— Хто за війну?
— Ми проти!
Гідьки ви,
Канігалісти,
Живцем людей
Хотіли б істи,
А потім нафтою
Іх запивати.
— Ать!
— Два!
— Ать!
І ярад дуть,
Європу гнуть,
Іналарі армії:
Гарматний гній,
Хемічний лій —
В бою,
І лабораторії і арсенали
Парижу, Лондону, Берліну
Ще не перестали
Виробляти гази, набой, міни
Для робітників усіх країн,
Для селян усіх націй,
Щоб прирощити ім загин,
Щоб приборкати працю!
— Хто за війну?

— Ми-теж, ми-теж!
Ми теж візьмем зброю,
Повернем проти них,
І не буде більше розбою
По всіх усялах земних.
Бо не буде миру,
Доки існує пан,
Що вигадує з жиру
Війни, гармати, танки...
Бо не буде покою
По всіх усялах земних,
Доки не повернем зброю
Проти багатих, злих!
— Пролетаріят,
В ріді! —
Видемо дужі, мішні,
Проти війни воювати...
— Ать!
— Два!
— Ать!
Чуєш, чи ні?
— Хто за війну?
— Війна війні!

М. Терещенко.

В ЧОМУ НАША СИЛА.

"Сила радянської країни, її міць — у тому, що вона має глибоке співчуття й найміцнішу допомогу серед робітників і селян усього світу."

Вони хочуть зберегти її, радянську республіку, як стрілу, пущену рукою тов. Леніна у ворожий табір, як опору своїх надій на визволення від пригноблення та визиску, як вірний маяк, що показує ім шлях визволення.

Вони не дадуть поміщикам і канігалістам її зруйнувати.

У цьому наша міць. У цьому міць трудящих усіх країн. Це — гроза буржуазії усього світу.

Стаїн.

Капітал знов готує нову ще жорстокішу різню працюючих усього світу.

ДИТЯЧА ПРИГОДА.

Васильку, бери Настю та веди до вулика? Отуди стік, кою лопод ле, ти знаєш, але тримай за руку. Зерко, не співай, вона маленька, та й не реси, бо вона не годен.

Сіла, дуже боляче дитя.
— Нби я знав, куди вночі й провалити? Ви вмирайте, а ми будемо коло вас, аж рано підемо.

Видиш, Насте, кудя бриніть та й убила маму, а ти випиш: чого ти робила, як той жовір хотів маму обіймати? Це тобі що надало, утибай ми, а кудя свисіть? А тепер вже не будеш мати маму, ще дещо служити...

— Не говоріть, вже такі вмерли. Я-б тебе ми зберу набити тепер, але ти вже Сирота. Але що така дівка варта? Як умерла коло нас Іванка: то її дівки все голосили: "Мамко, мамко, де нас шукати, відки вас визирати?" А ти не вмиєш, а я хлосець Т мені не пасує! голосити!

Видиш, як волько? Пускає світло з тамтого боку, як воду з сита, блискач та й зараз видить, де жовір та біже кулею в нього, а він зараз дигає так як мама. Лігаві борзо! Кодо мамі, бо зараз кудя будуть дити. А чий, як бринкають? (А дивні, як за Ністром)

1) Вулик — вулик.
2) Не пасує — не годиться.
3) Волько — волько.
4) Борзо — швидко.
5) Ністер — Ністер.

Дивись, гарматка, гу, гу, але вона в людей не стріляє. Дивись у церкві, або в хаті, або в школі.

Ти гарматі щобиш ніколи не боялася, кудя в неї така як і завліка, а колеса, як млинці. Але ти нічого не знаєш, ти ще мчи ходити дед не знаєш, то я вмію бринати, як кін...

Ховайся за маму, д, знов пускає світло, аде буде біле, як рантук, зараз на нас іверне дивись, як ми білі, а вже кудя зноб свисіть. Ова, як мені кудя трафить, то я джу коло мамі та й умру, а ти сама не трафий до вулика. Лігаві хай тебе кудя вб'є, бо я трафлю сам і дам знати, йи вас обоє вулко поховає...

— Вже плачеш, нби то від кудя болить? Лиш дзенькі та вивертить діру в грудях, а душа твоя діркою утече, та й по вас. То не так як дома, що слабуєш, що горлякою натирають...

"Істи хочу". Богу дякувати! Я що тобі дам істи, як не ма мамі. Хай мама дають! Кажі мамі, ану кажі! А що, говорити мама? Бери, бери за руку, а рука впаде, а йи, не

казав? Дурна дівка, душа з нама пішла, а то вона, душа, і говорити, і дає хліба, і б'є...

Насте, бігме, буду бити. Що-я тобі дам істи? Ти дивишся на війну, яка вона гарна, а рано аж підемо до вулика та будемо істи борці. Або чекай, відай мама мають хліб у пазуці. Цить, є хліб у мамі, в пазуці, па, іж, це то пажерлива дівка!

Знов пускає рантук, який же біленький, як сніг. Пде на нас, о! Насте, а тобі що? Гого, ділий рот кривавий і руки? Кудя тебе застрелила? О, сарак! Настушка, лігаві вже коло мамі, що меші робити?

Е, то не кудя тебе вбила, то хліб замочився в крові, в маминій пазуці. А то поглянь дівка, все ість, як свини, о, замала лице і руки кровю. Як я тебе рано буду провалити в село таку кудявляему? Але чекай, я буду йти попри потік з тобою та обміняю тебе в тавні студентів-воді, що ревітимеш не своїми голосами а я ще й набю.

Вже наляса, то дитяї коло мамі, а я коло тебе, ти всередині, вовк тебе не з'їсть, спи, а-я буду ще дивитися на воїну, та й трісне коло мене...

А може кудя вже й тата вбила на війні, а може ще до ранку і буде вб'є. Насту, та й би не було нікого-нікого.

Заснув. До білого дня біде, світляне покривало джрозало над ними і заодно втікало за Ністер.

В. Стефанюк.

РАБСЬКЕ ЛЯКЕЙСТВО ПЕТ-ЛЮРІВЦІВ.

Петлюривська преса ударил в голові труби з нагоди приїзду на Волинь президента Мосьського "Українська Ніва", що виходить в Луцьку під редакцією петлюривських негодитків, поміщую портрети і доважені статті на честь "найвсичшого господаря", та про щастя, яке стрінуло український народ з приводу тої години. По Волинській уряд дає скрізь принайти, виступи українських селян, пописи українських селянських хорів, витання-хлібом і сіллю і т. д. Волинські дядьки рід загрозою мусять оддати святочні свити і виходити на дороги та кричати: слава, а петлюривці пишуть, що народ тишиться зям, що дожив так щасливої хвилини.

"КРАСІН" В ПОЛЯРНИХ ЛЬОДАХ.

НАРИС М. ШПАНОВА

(Продовження.)

Після того, як пішла група Мільмгрен, нас знову опановує гнітючий настрій. Ми жинемо тільки думкою про те, що ім пощастить досягти мети і до нас вчасно надіде допоміжна експедиція. Радіо щодня посилає свої сигнали. Б'яджі по кілька разів на день поспішає від спорудженої на зноду передатної станції в намет до примальника, надіває навушники і згодом знімає їх із стереотипними словами: "Нічого не чути". Тоді нас знову опановує безнадійність, і ми ждемо вечірніх повідомлень римської станції Сан Паоло, з яких довідуюсь, що починають готувати допоміжні експедиції, що полярний літун Рісер Ларсен і сам Амундсен збираються взятися до розшуку. В душі зароджується нова надія. Може вони обслідують не тільки західний район, де на підставі останніх неправильних даних, гадають найти нас, а просунуться також далі, на схід вздовж північного узбережжя Шпіцбергена і — хто знає? — може нас все-ж знайдуть.

У мене назавжди лишається в ушах високі скорботні звуки нашої радіостанції. Ми стояли перед наметом і чекали звисток, зберегаючи

шляквітну тишу. Б'яджі сидів у своєму кутку і порався коло примальника, а ми чекали, чи протягне він руку до зошита, куди він записував прийняті повідомлення, чи розмарованим, змие навушники із слухними словами: "нічого не чути".

Нарешті, ми довідались, що наше повідомлення прийшло, що світ не забув про нас. Маленьке судно "Хобі" намагався просунути до місця Північного Шпіцбергену. Разом із ним працювало рибальське судно "Браганца", проте, жодному з цих суден не пощастило.

Розшукувати почали діє з останніх місць, тривав, але в перші дні шукали лише на Шпіцбергені, гадаючи, що туди ми мали потрапити, повертаючись з полюса. Першою пішла експедиція уездних італійських лькнерів-спортсменів Метеола і Альбертіні. Вони разом із норвезькими рибальками з Шпіцбергену досягли криту між мисом Північним і мисом Платос, просуваючись до недовисаджених місць Шпіцбергена на північному заході і навіть до крижаної гори Лей Смит, яку ми бачили з нашої намету, і не знали що там інші друзі.

Коли на "Чіта-ді-Мілао" довідались про подорож наших трьох товаришів — Мільмгрен, Маріно і Цанні, то відраділи допоміжну експедицію на чолі з лейтенантом Джованні і другу експедицію на чолі з капітаном Сорра. Джованні був примушений незабаром повернутися назад, але завзятий капітан Сорра за п'ять днів просувався до мису Бруд, невразні сирі абрис якої ми бачили на віддаленні менш ніж 40 кілометрів від нашого "червоного" намету. Далі Сорра мав іти через острів Фойн, де він

гадав найти групу Мільмгрен. Через наріу маленьку станцію ми довідались про похід Сорра, на якого ми поклали величезні надії. Ми згадали в своїй мріі здати жертвувати собою аплістичі "Вісповідники в горах, які ваяють життям, щоб притягнути іксидомого туриста в горах. Ми випракували приблизно час, коли могли б одати прибуття Сорра, але за кілька днів ми одержали радіо, що Ларсен скинув Сорра повідомлення про те, що становить крити між землем і островами Фойн надто несприятливо і що найкраще Сорра повернутися назад.

Далі це було в другій половині квітня з'явилися перші літуні Рісер Ларсен і Люцій-Хольм. 14 липня вони ми побачили їх вперше далеко від нас. Потім вони підмаймали ще кілька разів і щоразу ми бачили їх.

"Візіта" Лундборга.

Одного разу Трояні і Б'яджі, що пішли шукати харків, побачили за 300 метрів від рідного табору крижане поле, на яке ото згодом і сунувивен Лундборг.

Навті, серед безлюдд'я льдин і торосів що пласкують льододібу формою селітаса, яка мала 350 метрів завдовжки і 300 метрів завширшки, було справжнім чудом. Ми відразу ж повідомили про це "Чіта-ді-Мілао", але єдиний літак на льодах, що був тоді на Шпіцбергені — це Фоккер Лундборга.

І ось 24 червня, об 11-й годині увечері ми після місячного перебування на кризі вперше знову могли поговорити з людиною із "зовнішнього" світу. Я вважало, що після катастрофи

з "Італією" це було найсильніше вражіння за весь час нашого перебування серед полярної кризи.

Що до моїх робит, то майже всі записи вимірювань з моім апаратом на "Італі" були цілі, а їх дуже багато.

Другого дня після катастрофи я нашив у шку мою маленьку червону записку книжку, в яку я записав усі дані апарату.

Згодом я знайшов також і апарати, але майже всі вони були зіпсовані. Тільки електрометр не дуже зпсувався.

Я негайно встановив апарат на одній з льдин. У мене не було батарей для зарядки, але оцдом я переконався, що для цього можна скористатися з мітарного цигаркового мундштука, якщо перед ним довгенько потерти його м'ятаком повсти.

Отже, я протягом цілого тижня міг спокійно працювати на торосах, в цілком надзвичайних умовах. Але, нарешті, і для нас надійшов час порятунку. Із всіх, що вирядилися врятовувати нас, більше за всіх пощастило нам. На наш корабель ми з самого початку поклали великі надії.

Скажіть, пане Б'ехоунску, якої ви думки про смерть Мільмгрену? Адже ви, здається, добре знали його.

Б'ехоуек посомктав дрюлку і мовчки втолпив погляд в блискучий круг ілюмінатора. Мовчав дуже довго.

(Далі буде.)

Товариші! Відновляйте передплату однією робітничої газети "Укр. Роб. Вісткі"!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

ЧИТАЙТЕ І РОЗПОВІДОЮНОТЕ ТАКІ ЧАСОПИСИ І ЖУРНАЛИ:

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ" — одиникий український робітничий часопис в Канаді, виходить три рази на тиждень. Передплата: \$4.00 на рік, \$2.00 на півроку.

"ФАРМЕРСЬКЕ ЖИТТЯ" — одиникий дієсно фармерський український часопис в Канаді, що боронить інтереси працюючого фармерства. Передплата: \$2.00 на рік, \$1.00 на півроку.

"РОБІТНИЦЯ" — одиникий журнал в українській мові для працюючої жіноцтва, виходить два рази на місяць. Передплата: \$1.50 на рік, 80 центів на півроку.

"СВІТ МОЛОДІ" — одиникий журнал, в українській мові для української роб.-фарм. молоді, виходить раз на місяць. Передплата: лише 50 центів на рік.

Передплату на повинні часописи й журнали посилайте або на імя кожного часопису зокрема, або на імя й адресу:

WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASS'N Ltd. Cor. Pritchard & McGregor St., Winnipeg, Man.

Демонструйте проти небезпеки нової світової війни!

ГОТОВТЕСЬ ВСІ ДО ПРОТИВОЄННОГО ДНЯ НА 1. СЕРПНЯ.

Серпень 1924 рік — серпень 1929 рік. Повних 15 років минуло з того часу, як воєнним і мечем запалала уся Європа. 70 мільйонів здорових, молодих і дужих робітників і працюючу молодь кинули тоді імперіалісти світу на воєнний фронт. 4 роки йшли кроваві бої, 4 роки снідали голови з плечей кривих шоблоки, жандарми виривали мисо гарматні шрапнелі, шарпали тло гранати, видавали очі й душили гази. Так було 4 роки на фронті.

А трохи далі від воєнних окопів, в запілля, таксамо 4 роки попуха з голоду гинула дитвора, на смерть замучувались матери, дівчата й старці.

Десять мільйонів вбитих, 20 мільйонів раних, десятки мільйонів сирот і вдов — такий блиск світової війни, що почалась в перших днях серпня 1914 року.

Здавалось би, що досить тієї крові налили імперіалісти з працьовитого людю за 4 роки, досить завдали ран трудовим масам усього світу, вимордувавши 30 мільйонів фронтівиків праці за отой короткий час.

Так ні! Кривавий нещасець імперіалізму, ще забавив крові працюючих. Йому захотілось втопити у владній крові працюючих увесь революційний пролетаріат. Йому імперіалістські хижаки усього світу готують нову світову різню, нове кровопроцання.

Питицять років минуло з того часу, як спалахнула перша світова війна. Сьогодні — працюючі усього світу стоять на порозі ще страшніших, ще кривавіших імперіалістських боїв. Загроза імперіалістської війни наближається з прискіреною шкідливістю. Імперіалістські держави відкинули односторонню план розроблення, що його пропонував недавно Радянський Союз на конференції в Женеві, так само односторонньо створили антирадянський блок, вони планують збройний напад на СРСР.

Імперіалістські хижаки початок вже зробили на далекому сході. Інші слугаки й союзники кривавий Чан Кай-Ши напад зі своєю бандою гордорців на радянське посольство в Китаю й заперотворили всю службу посольства в підземній китайській мордині, загарбав радянську залізницю, що прорізує Маньчжурію.

Кривавий Чан Кай-Ши, викупавшись у теплій ще крові 300 тисяч працьовитих Китаю, всю свою скажену дурь звернув проти Радянського Союзу й радянських працюючих, що переживають в Маньчжурії й Китаю. Нічого не помогли толкування радянської влади, ні її протести проти диктаторського наступу Чан Кай-Ши. Так само не стримала бандитської навали й ультимативна нота, що її вислав радянський уряд кривавому Чан Кай-Ши.

Дипломатичні звязки вже порвані, Радянський Союз готується до боротьби здобутків революційного Жовтня.

Червоноармії, комсомол і всі працюючі Радянського Союзу є вже на поготіву дати відсіч імперіалістським ватажкам. Організуючи збройний напад на радянське майно й людність, кривавий генерал Чан Кай-Ши розраховує на певну милитарну допомогу імперіалістських хижаків усього світу. Вони допомогли Чан Кай-Ши здати пролетарську революцію, допомогли вимордувати понад 300 тисяч робітників і селян Китаю, вони й ідуть на допомогу Чан Кай-Шівським гордорцям проти Радянського Союзу, батьківщини всіх пролетарів. Це так. Але й працюючі усього світу теж стануть на допомогу працюючим Радянського Союзу. Вони не дадуть поміщикам і капіталістам зруйнувати радянську країну. Працюючі усього світу ідуть на оборону цієї однієї батьківщини всіх глоблених і виснажених. Вороги Радянського Союзу — це вороги працюючої класи. Працюючі знають, що, обороняючи Радянський Союз проти імперіалістських збройних нападів, вони обороняють своє власне життя, життя усієї працюючої класи. І свою готовність ставати на оборону СРСР демонструватимуть працюючі усього світу в день 1. серпня. День 1-го серпня — це день мобілізації боевого пролетаріату, день противоєнних демонстрацій по всьому світу.

День 1. серпня — це день поготівля революційного пролетаріату усього світу, день підрахунку сили й боєздатності працюючих в обороні СРСР.

ВОЄННІ СИЛИ ІМПЕРІАЛІЗМУ.

Імперіалісти, що готуються до другої світової війни, зброються й надалі з горничковим поспіхом. Ми тут подаємо найновіші дані про становлення буржуазного милітаризму.

1. Сухопутні армії.

Чисельна сила армії в часі миру.

Держави — в роках 1913—14	1923	1928—29	Припадає на 1,000 мешканців	
Франція	746,000	732,000	17.2	
Великобританія	516,000	329,000	8.5	
Італія	264,000	248,000	9.6	
Злучені Держави	226,000	372,000	3.7	
Японія	275,000	206,000	3.5	
Разом	1,827,000	1,917,000	2,145,000	8.5

Офіційні числа усіх збройних сил в часі спокою п'ятиох великих держав вказують, що сухопутні армії збільшилися від 1913-14 р.р. на 300,000. Коли пригадаємо собі, що на загал час військовій службі зменшено, то зобачимо, що ці армії мають навіть більшу спроможність видавати вишколені резерви, ніж вказують самі числа.

Резервні сили (організовані й неорганізовані) в п'ятиох великих державах становить около 20 мільйонів супроти 7 чи 8 мільйонів в 1914 р. Резерви, отже, збільшилися більше ніж 2 і пів рази.

В 1914 році п'ять держав могли поставити до бою разом около 5 і пів мільйонів жоювирів, а в 1929 році ці самі держави можуть вже є приготовані поставити до бою понад 9 мільйонів, або майже два рази стільки що в 1914 році.

Скриплювання самого ядра професійних жоювирів по ієлініх теперішніх арміях є дуже замінливою характеристикою сучасного імперіалістсько-воєнного напрямку. Буржуазія старується закрити свою владу над масами робітників і селян

Серед гарматних вигуків і тріскотів шрапнелів збирають зма- сакрованих рядових салдатів по боевм полю...

З повним блеском паради ховають генерала далеко за боевм фронтом.

якими середніми школами та іншими організаціями вишколює около 100,000 людей. Оби організації утримують державними фондами. В додатку, є ще багато інших фашистських, нацив-фашистських та вишкочених організацій.

В Італії є знаменито вишколена мліція в силі понад 300,000 чоловіків.

Цікаво розглянути положення в так званих "пограничних державах", громадич малих держав навколо СРСР, що зовсім очевидно приготуються до нападу на Рад. Союз.

Чисельна сила армії в часі спокою.

Держави — в роках 1923 р.	1928—29 р.р.	Припадає на 1,000 мешканців	
Фінляндія	30,000	35,000	10
Естонія	12,000	13,000	12
Латвія	20,000	20,000	11
Литва	20,000	20,000	9
Польща	265,000	300,000	10
Румунія	15,500	198,000	11
Разом	500,000	584,000	10.5
СРСР	703,000	562,000	3.0

Норвнати не з Радянським Союзом, ми бачимо, що в СРСР на 1000 мешканців припадає 3.8 армії.

Війові вишколені запасні сили держав на західному кордоні сягають майже до п'яти мільйонів людей. Це уможливило, змобілізувати за час війни армію проти Радянського Союзу з около 3-4 мільйонів людей, лишавши відповідне число до доповнення в протилу двох-трьох роки.

В державах на західнім кордоні вишкочених фашистських організацій відіграють велику роль. Понизта табличка подає їх сили:

Держави — в роках 1913 р.	1925 р.	1928—29 р.р.
Фінляндія	120,000	105,000
Естонія	10,000	20,000
Латвія	15,000	25,000
Польща	150,000	300,000
Разом	295,000	416,000

В сполучі з дивізіями армії в часі спокою, з резервними силами, і з буржуазних урядів, розвива-

ються з горничковим поспіхом. Особливо добре розвивається хемія дитинства.

Артилерія досягнула в воєнних часах досить значне удосконалення. Віддалі стрілу полевой артилерії збільшилася пересічно на 30 відсотків, а тяжка артилерія навіть на більше. Збільшилася також і сила куль. І ще в додатку, теперішні армії багато ліше заосмотрені в артилерії, ніж колибудь передтим. Наприклад, у Франції піхотна дивізія мала в 1914 р. 60 полевих гармат, а в 1929 р. вже 84. У Великій Британії число зросло з 76 на 84. В Злучених Державах є по 129 полевих гармат на дивізію.

Отже бачимо, що під зльдом числа людей, техніки і зброї, теперішні армії є о мільонів сильніші від армії світової війни. Можна собі уявити, яку силу знищення мають ці армії.

МІЖНАРОДНИЙ ЧЕРВОНИЙ ДЕНЬ 1. СЕРПНЯ.

1. серпня — це Міжнародний Червоний день боротьби проти імперіалізму й оборони СРСР. В той день мусить зринути капіталізм від дальшого шерегів пролетарських демонстрацій. Сотки тисяч пролетарів зазиват буржуазі, що момент аргументації імперіалістської війни й нападу на СРСР не астане їх розпорощення і що війну імперіалістську пролетаріат перемістить на винну горожанську та що у зброєна працююча класка повстане проти класки диктаторів, експлуататорів.

Кожний, в кого бється серце чесного пролетаря й друга Радянського Союзу, віддаючи свій працюючий клас, той буде в день 1. серпня в обидвох кюдах демонструючого пролетаріату.

Війна імперіалістської війни — Війна кюдим іким газів, вина на хіміч коювал-демократам і реформістським агентам!

Грудько на оборону Радянського Союзу!

Хай живе пролетарська революція!

Міжнародний комітет пролетаріату
Листопад 1929 р.

ЛЕНІН ПРО ОБОРОНУ.

"Долой всіх найбільших революційних вичинів революційно виче собою й наша революція. Ми закінчили одну смуту воєн, ми повинні готуватися до другої. Але, коли воєн прийде, ми не знаємо, і треба зрозуміти так, щоб тоді, коли воєн прийде, ми могли бути на височині".

С. ГОПНЕР

ПІД ПРАПОРОМ СВІТОВОЇ ПРОЛЕТАРСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

(Продовження.)

В пожежі цих подій починається розлам старих соціалістичних партій і стихійний рух мас до Комінтерну.

Найвищою напруження це революційне піднесення досягло 1923 року, коли рішуча перемога німецького капіталізму над пролетарською революцією в Німеччині; що припадала на зміцнення капіталізму в низці капіталістичних країн, стала поворотним пунктом до другого етапу.

Перший етап розвитку Комуністичного Інтернаціоналу пройшов під безпосереднім керівництвом Леніна. За цього етапу прийшло його ідейне й організаційне оформлення кількісний зріст коштам масового відходу робітників від соціал-демократії до комунізму, організація масової підтримки з боку робітничих мас цих країн першої країни пролетарської диктатури і вироблення ленінських засад тактики Комінтерну. За другого етапу, за часу значного зміцнення капіталізму й ліквідації в ним гострої кризи повоєнних часів та за часу зміцнення пролетарської диктатури в СРСР, Комінтерн, працюючи вже без Леніна, пройшов важкий шлях розвитку, як єдина міжнародна револю-

ційна партія пролетаріату, що об'єднує численні комуністичні секції на мійній основі ленінізму.

За цього часу Комінтерн, крім упертої боротьби проти головного свого ворога в робітничих русі — проти соціал-демократії, стикається з другою ворожою силою — з фашизмом. Фашизм — це відповідь буржуазії на першу перемогу пролетарської революції. Там, де в класовій боротьбі настає для буржуазії критичний момент, і вона більше не може довіритися соціал-демократії в справі попередження пролетарської революції, буржуазія використовує фашизм, придушуючи революційний рух нещадно лютими методами, переходить до масового терору і організує всі антипролетарські класи в єдиний контрреволюційний блок. Фашизм зародився в Італії, як відповідь на розпочату там пролетарську революцію. Його основна риса — це встановлення в одвертій формі найлютішої диктатури буржуазії та повна ліквідація найменших решток демократії, насамперед ліквідація парламентаризму. Фашизм, за гострих революційних криз з їхньою неминуючою супровідницею — громадянською війною, використовує незадоволена революцією широкі шарів боючої дрібної буржуазії, вербує в її лавах банди, озброює їх і перетворює в ударні, класові, воєнні загони та цілі армії. Головне завдання цих загонів — з корінням виривати й нещадно нищити живі сили революції, передовсім її кадри, тобто комуністичний авангард.

Коли перша перемога фашизму в Італії при-

мусила скритися численних "дружів демократії" з буржуазно-республіканських і соціалістичних партій у "цивілізованих" країнах Європи, то в процесі дальшого розвитку класової боротьби, а зокрема, в процесі зміцнення пролетарської диктатури в СРСР, італійський фашизм починають пильно вивчати в усіх країнах. Що це вивчення викликане не тільки "любов'ю до знаній", ясно доводить зворушливе наслідкування Італії іншою країною; серед них на першій місці стоять: Польща, Румунія, Болгарія, Угорщина, а частково й Німеччина та ще Франція.

Комуністичний Інтернаціонал цієї доби керував оборонними класовими боями в країнах капіталізму, зв'язуючи в кожній окремій суттєвій праці з капіталом приватні й місцеві вимоги пролетаріату з його великими історичними завданнями, й уперто борючись проти впливу на широкі робітничі маси жовтих амстердамців та зрадничкої соціал-демократії. Із цих боїв виключної ваги набуває загальний страйк в Англії і наступний за ним страйк англійських гірників. За цього часу годове гасло Комінтерну — боротьба за маси єдиний фронт праці проти капіталу й більшовизація комуністичних партій.

Десять річниць з дня свого заснування Комуністичний Інтернаціонал зустрічає в умовах "третього" етапу повоєнного розвитку робітничого руху, в умовах сучасної капіталістичної стабілізації.

"Третій етап є в своїй основі час виходу економіки капіталізму понад довоєнний рівень

і майже одночасного виходу за цей рівень економіки СРСР (початок так званої перебудовної "реконструкційної доби", дальшого росту соціалістичних форм господарства на основі нової техніки). Для капіталістичного світу це час швидкого росту техніки, посиленого росту картелів, трестів, тенденцій до державного капіталізму і одвічно часи могутнього розвитку протиривства світового господарства, що поступає наперед у формах, визначених усім попереднім перебігом загальної кризи капіталізму (звуженій ринку, СРСР, колоніальний рух, зріст внутрішнього протиривства імперіалізму). Ця третя доба особливо загострює протиривства між ростом виробничих сил і звуженими ринками, робить неминуою нову смуту імперіалістичних воєн між імперіалістичними державами, їхніх воєн проти СРСР, національно-визвольних воєн проти імперіалізму та інтервенцій імперіалістів і великобуржуазних класових боїв. Загострює всі міжнародні протиривства (протиривства між капіталістичними країнами і СРСР, воєнна окупація Північного Китаю, як початок розділу Китаю й боротьба між імперіалістами тощо), загострюючи внутрішнє протиривства в капіталістичних країнах (процес позивання робітничих мас, загострення класової боротьби), розв'язуючи колоніальний рух (Китай, Індія, Єгипет, Сирія), ця доба неминує веде через дальший розвиток протиривства капіталістичної стабілізації до дальшого розгукання капіталістичної стабілізації та до загострення загальної кризи капіталізму".

НА СКЛАДІ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОЇ КНИГАРНІ

ви завжди дістанете найкращі й найновіші книжки: оповідання, повісті, романи, наукові, економічні, соціальні й ин.

У НАС Є:

Багатий вибір театральних п'єс, рукописів для великих і малих драматургів;

Найновіші журнали з Радянської України;

Річні ноти для хорів і сольо-співачів;

Річні музичні інструменти; Перуки, малювальні, все потрібне для драматургів;

Грамофонні рекорди в грамофоні.

ЖАДАЙТЕ нашого каталога.

Разом з каталогом міститься ІНФОРМАЦІЙНЕ І ФІНАНСОВЕ БЮРО, яке дає всі поради, вичислює річні прибутки, пересилає гроші до старого краю, вибирає афієйнти, продає шифарти. Обслуга ТОЧНА І ДЕШЕВА. Можете самі переконатися.

Пишіть на адресу: WORKERS AND FARMERS BOOK STORE або INFORMATION & FINANCIAL BUREAU 550 Belkirk Ave., Winnipeg.

Сторінка Робітничих Кореспондентів

ТОВАРИШ РОБОРНІ! Дослідуйте свою газету між робітниками в фермерстві! Зробіть свою сторінку справжньою трибуною трудових мас!

НЕЗАВИДНЕ ЖИТТЯ МАЙНЕРІВ.

Яких 26 міль на рік від міста Амос, в провінції Квебек, майна, в які добувають таке звання мільйоніарів. Це металеві дальнобурові машини.

Там місто Амос, як і ціла околиця, заселені переважно самими французами, що організували в цьому місті великі підприємства. В це дуже віддалені райони беруть на зарплату майна і робітників французи, а також українці, які також не можуть працювати в інших робітничих організаціях.

Українці тут майже нема і не повинні бути в цьому місті, бо це не місце для нас. Недалеко, бо лише 7 миль від цієї майні, є ферми, на яких працюють самі французи.

Цими днями привозилися до майні чотири французи і запитали мене, де вони не хотіли прийняти їх до роботи. Той відповів, що йому здається, що ці французи, але їх, себто тих французи він не може вжити, бо вони виглядають за слабкі і вибоїлися, що не потраплять до бити в його майні.

Почувши таке французі запропонували мені, менеджеру, щоб я їх вивіз до міста Амос і, якщо вони не зможуть працювати, то відправити їх без якої плати. Та менеджер не прийняв на їхню пропозицію, бо йому не треба було робітників, отже французи пішли собі в дальню дорогу.

Та ці візита французи не вийшли на зловий тухлий майнерам. Коли менеджер побачив, що робітників привозять до роботи то знову, що від і червоний обніску платили з \$3.50 до \$1.25 на день. Як сказав, так і зробив, а тухлий май-

нері паркують зарплату на тих невідомих робітників, які просяться до роботи і готові робити за дуже низьку плату. Майнери говорять, що в цьому випадку нема що винувати майновласника, але невідомих робітників, які спиралися до обіжжання зарплатної плати.

Недалеко від цієї майні золота, власником якої є один поляк з Шлезу. Цей поляк вдарив по майні ще в 1912 році. Минулого року збував він великий майні і то дуже великим коштом, бо робітників не бракувало і робили за \$2.50 на день. Ней майновласник тому ходив "буржувасний" в місті Тімміне і проле, щоб дати йому грозда на обід. Він став піти великим паном, який використовує робітників і до того платити найменше ці всіх тухлих майні. Другі майновласники беруть собі з нього приклад і час від часу обніскують своїм робітникам плату, щоб такати він одна з тухлих майні не платити так мало, як він. Він забрав до роботи багато польських іммігрантів з Шлезу, які за малу платню працюють в горах, добуваючи золото, що в тішається, "же то бот наша компанія".

Як завжди так і тут, життя майнерів, помішаних вше умовами праці, є дуже незвичайне. Немає до вжити, нема роботи ні в якій робітничій організації, тому треба було робітникам, отже французи пішли собі в дальню дорогу.

Та ці візита французи не вийшли на зловий тухлий майнерам. Коли менеджер побачив, що робітників привозять до роботи то знову, що від і червоний обніску платили з \$3.50 до \$1.25 на день. Як сказав, так і зробив, а тухлий май-

нері паркують зарплату на тих невідомих робітників, які просяться до роботи і готові робити за дуже низьку плату. Майнери говорять, що в цьому випадку нема що винувати майновласника, але невідомих робітників, які спиралися до обіжжання зарплатної плати.

ТАК ВМІЮТЬ ОБРОБЛЯТИ СВОЇ.

Живемо в часах, коли пануюча класа немилосердно експлуатує робітників, і своєму працею витворюють всі багатства країни, самі ж ходять до діли і оберті. Терпимо не лише від панів, але і від їхніх нападників, які, щоб не втратити панської частки прибутку, намагаються на робітниках.

Хочу розказати депо про одного такого паначана, який був фермером в одній фабриці, де працювало всього 6 робітників. Це був українчик, мій земляк, який вийшов з неї і старим майном, який, щоб не втратити панської частки прибутку, намагаються на робітниках. Коли бачив, що робітники поборюють лінійним ділом, не хотів працювати і не заступався на таку платню.

Цей паначан в своїй єдиній вперстості до панів загнібає так далеко, що навіть, коли б його рідний батько робив під його рукою, то він не хотів б над ним умилити, але загнубив би з нього життя. За прикладом хай посподити, йти факт! Прийшов до цього паначана і отже українчик рік шукав роботи. Мав йому помагати, бо єдиний паначан був його до роботи, а в ті часи, обіску приклад, що і до того наван його тухлим ділом.

Вартість сибіт приклад з 186 грошаконської ділнї. На ці гроші експлуатувала свої збори, 26 кнїтра і така того дня вивади ся 13 членів до вше задалої кнїт, а вше це 5 членів. Треба лише хотіти, а можна осигнучити багате. Тому ставайте члєнами провї кнїт, лишити стару жінку А.Ф.П., яка давно перестала боротися за інтереси робітничої класи, а горітилася до нової кнїт, робити її своєю масовою і божовою організацією, а тої можете з певністю члєсти на краще життя.

ЗАЯВА ЦВК ТУРФДІМ.

До нас надійшли відомості, що Стефан Мамчур з Медисон Гет, Алта, збирає уділ на якукусь спільку чи кооперативу і при цм покликається, що робить це за одобренням і згодою ЦВК ТУРФДІМ та партії з огляду на це завільземо, що ми не маємо нічого спільного з організаціями згаданої спільку чи кооперативу, ніякої діли на її організування не давали і не беремо за неї ніякої відповідальности.

Ц.В.К. ТУРФДІМ.

Тут є поважне число українських робітників і мають організувати ТУРФДІМ і Р.З.Т., але ці організації не просять ніякого організаційного життя. Кількох товаришів є свідомих і щирих, які старяться вести культурну працю, встановлюють спільні читання, але не багато членів приходить на такі читання.

Тут є поважне число дітей і малолітніх дітей школи, в якій навчаються діти, що ходять до школи, досить гарно поступають в науці, але на вступному іспиті, число їх є мале. А це є те, що рахують себе свідомими, незвичайно, своїх дітей відідали в школу, бо немо настранились, що втратити заслу в панів.

Школу можуть дуже легко утримувати, як би тільки зрозуміли значення такої школи для своїх дітей. Оскільки старяться всіма силами помешкати і школу і організацію, але їм приходить дуже трудно поборувати всім трудностям. Та все таки робити це потрібно духом, а провадити шкільну організацію і освітню працю, якої тут дуже потрібна.

Написав я цей лист не в обиду комусь, а тому, що нашим обов'язком є витягати на це світло все те, що, яке виступило до нас робітниками і спираювати його та вважати на краще життя. Час вже нам поборувати старих імперіалістичних агітаторів, які виступили на науці. Якщо не збавмо про себе, то хочемо осигнати дітям, щоб вони вде не були в рабамі тухлих майнерів.

Довірте товаришів все те, що ви можете зробити. Вступайте до організації, до якої і робить їх божовими. Домагайтеся від панів кращого життя, бо робітників, а не вважувати, Мій є доповідь не панській автомат.

Майновласники тут є багаті і панами цілої цієї землі, а агітатори менеджери цієї майні. Навіть члєн, що мають такий закон, що як хто для них "неблагонадійний", а побутує на хату на компанійній землі, то панні можуть дати йому "ротне"

МІТІНГ НА ПІННІКУ Р.З.Т.

Був гарний сонячний день. Сотками виривалися українські робітники і робітничі з думних хат за запрошених виступів Вінінгету і їхали на історичну ферму Р.З.Т. на пікнік. Іхали, щоб віддихнути свіжим воздухом, побачити знайомих і послухати промови. Стрїткара, на який я їхав на пікнік була переповнена вкрай. Невеличка морива робітничка тримала недалеко від мене на руках дитину і жалувалась: "Не дає за нас трамвайна компанія. Я думала, що віддихну свіжим повітрям, а в стрїткарї мабуть прийдеться задихатися самим дождем". Вкінї сїтїли і охлоблені на компанію ми зупинилися біля дороги, що веде на пікнікову площу. З великим задоволенням залишаємо стрїткару і тут зразу обвивають нас пахощі полевих та дзювих цвітів. На пікніковій площі застаємо кілька соток робітників та робітничих і около шитора сотні шкільної дітвори, що ще ранком приїхала сюди зі своїм учителем, та зі старшими товаришами з відділу Секції Молоді. Своім веселим голосом дітвора заповнила цілу площу. Одні з них бють бейс-бол, інші ривуть цвїти, третї бють зустрічати матерей, а четверті, сміючись, спочивають в холодї під деревами. Ми, говорять вони, змушнені, бо ми робили около 2 години фізичні вправи. Старші провадять час по своєму: одні користають з сонячних днів, другї з дзювого холоду, третї проходжаються в пушистий зелений травичий, а більшість старшої молоді, не зважаючи на спеку, дивї танцює собі та охолоджається час від часу скреммом з водою.

Около п'ятої години прибули на пікнік мандрівні духобори з Британї Коломбї, що виступили в обідку до Канади. Вони просять по зволїти їм відспівати кілька пісень і сказати кілька слів. Комітет дозволяє їм.

Середніх діт робітників, їх провідників, виступить на трек і по відспіванні "Марселезі" то виступить промова. Він повторює старі нежиттєві твердження про мирну боротьбу проти імпері-

алістичної війни з хрестом в руках. По скінченні його промови почався мітінг Р.З.Т. Дуїна Орхестра Р.З.Т. відіграла "Інтернаціонал" а потім т. Назівський виступив з промовою про загрозю імперіалістичної війни і про значення Міжнародного дня боротьби проти війни. Він вше і незбито доказує дубоюорам та присутнім, що мирною боротьбою з хрестом в руках капіталістичної війни відвернути не можна, потім поносено, в як великій мірі грозить працюючим всьогю світа нова війна і закликає працюючих приготувитися, щоб враз вивести імперіалістичної війни перемінити її на війну громаднїську. Вкінї він широко поспів-зпачив Міжнародного дня боротьби проти війни і закликає працюючих в іменї Комунїстичної Партії, щоб вийшли в день 1-серпня на масову демонстрацію, та під гучні оплески кількох тисяч промову.

Отак, злучивши приємне з корисним, ми задоволені і веселі вертаємося по заходї сонця додому.

Вінінгет, Монт. Робор.

БОЯТЬСЯ ВПІМНУТИСЯ ЗА СОБОЮ.

В Ред Пес, Б. К. працює на генду 20 робітників, 12 українців, 6 білорусів і 2 хорватів. Вони не розуміють, що така класова свідомість, тому не мають відваги вїмнунитися за собою і дають вїзгнати на кожній кроці.

Гонити намї бот, як собака дит. Робімо кожного дня по 11 годин а плату дїють нам лише за 10 годин. Робімо і мовимо, бо бажимо втратити роботу. Плата була мала і так, а тут робіть кожного дня одну годину, як приїждє для компанії.

Колї таймкіпер принесе з почтї листи, то не дає їх робітникам доки той, до якого є лист, не дає йому 50 центів. Бот каже, що так має бути, треба впазити таймкіперові за його роботу, бо він не є зобов'язаний бути нашим листовником.

Навіщо робітників на всі боки? Ред Пес, Б. К. А. Діно.

ДО ТРАНСКОНСЬКИХ СЕКШЕНМЕНІВ.

Я цікавий чи і на експлуататорів трансконсїдїалізаціоністичних над своїми теперішніми обставинами? Чи можуть вони дати вам таку велику зарплату, яку вони зарплатять собі?

Думаю, що всі поділяють мбодумку, коли я скажу, що першину зарплатна платя не вистаряє на людське життя. Та заходять питання, що робити ми, щоб виробити для себе кращі умовини праці і вшчу зарплатну платню? Це робимо нічого. Колиж ми хочемо і не вшчинемося за свої права, то нема жадї на те, що панні добровільно дають нам більшу платню.

Всім нам для прикладу робітників в трансконсїдїалізаціоністичних паннах. Вони одержали підвищу платню, а решта робітників а стала покращена, бо мучити працювати за стару платню. Одиноким способом добитися вищої платні є організування єдиної.

Тенують жадї робітничої кнїт, оскільки вони не старяться постійних робітників, сешенменів, панні обставини зди-нодорок. Ми повинні їти, як одні, вшчинеми до зацїлистої кнїт, так каже Коле Р.Т. Вропергуд оф Редфорд Едмонтон.

Поклимо всі реакційні кнїт, а ставамо члєнами більшої професійної кнїт, яка, коли стане чисельно міцною, поставиться зробити для нас багато

ОТ, ЩО Я ПОМІТИВ, МАНДРУЮЧИ.

Місцевість Лоскар, Алта, це майнерська земля, але відомі на вона і природою і людми відомі, як і в своїй доповіді багатьох паннерів.

Перше, що ми помітили, та іди "швейцарського" сїта. Навіть тут дїкається залїзна дорога. Потім вїзжає в великий яр і в цьому побудовані майнерські хати, які виглядають майже базис, а в них дїкається майнери з цілою своєю сімєю в одній, а найбільше в двох кімнатках. Рентга хаток порокїдані по горках на горах, на північному боці. На південному боці на горі, замешкує сама селїтка, як менеджери майні, боєти, зїрбачі, клерки і т. п. Мешкають вони в світлїх просторах хаток і відразу віддається в очі квісова різниця, коли поїхати в долину і на гору.

На самім ширлї горі величезний готель до спання, в долині між білнотю другий готель з баром. Менє поінформовано, що більша екїпність майнерів літає шю працю в ці готелї, а власник готелю то так добробіть, що збув більший маєток, як майновласник. Іде собі на "сомер голд-ї" і поїзжає вероїліною, а деякі темники ще й тїшається, мовляв: "А ви чуїте, до вас пан вже їхав вероїліною з Венїквер" до Америци і богу дїкувати "міжак дороз".

Майновласники тут є багаті і панами цілої цієї землі, а агітатори менеджери цієї майні. Навіть члєн, що мають такий закон, що як хто для них "неблагонадійний", а побутує на хату на компанійній землі, то панні можуть дати йому "ротне"

на 30 лїв, щоб він забрав собі хату з рїдї. А худї себе рїш, хїба на хмари, бо земля всі компанїї. Тому і тут відбувається дискримінація проти свідомих робітників.

Тут є людина канадської кнїт Майн Боркстер Юїон оф Кедаї, алеж кожна організація складається з людей, а не з мук і які члєни організації, то така і організація. Таке і тут. Самі робітники не цікавлять жодної кнїт, не боряться за те, що їм належить, а бот робіть, що хочуть і воєн є який свідомий боїтовий майнер, то його панні мучуть з роботи сїдро, а в пїм, ніхто не вїмнунєть дї.

Навісак, є деякі одиїні виступаї темки, що спирають гучні "шартї" і на них заповнують панї, щоб іди вїзгнати їм і дістатї добру роботу з майні. Не знають бідні що вєсь свій зарїбок вшчазть на такіх забавах і вїчно обстається болїми. А прийде час, що паннам не буде потрібно їхніх ривї і ці робітники перїзїть в горах тяжкої пїдземної праці і дїти на брук без цента вєс одїно, а чорне пїтню так і останеться на них.

Є ще й такі, що мають до діли тільки з "джокором" і їхні жадїки витягають їх від карт і вїзгнать, бо батько в карт гроє, а діти дома на шїв голї. Цї тїпї тримаються засїди, що як вигравец, то проїши, бо не дармо прийшло, а як програєть за стїтну грошї, а лишиться зарїру цвїтї, то говорять: "Вїзгнать корону, хай бере, й теж". І вєс це на одїно вїзгнати, чи виграв, чи програє. Однї чорні все забере.

ВАЖНЕ ДЛЯ ФАРМЕРІВ ПІВНІЧНОЇ АЛБЕРТИ.

КОНЦЕРТОВА ОБЗДКА ЕДМОНТОНСЬКОЇ МАНДОЛІНОВОЇ ОРХЕСТРИ ВІДЛІЛУ ТУРФДІМ.

Стараням албертійського Провкму ТУРФДІМ, вїзжає з Едмонтону в концертну обїздуку в північній Алберті мандолїнова орхестра відлїлу ТУРФДІМ і дасть ряд прекрасних концертів в таких місцевостях:

РАДВЕЙ ЦЕНТР, у вївторок, 23. лїпня в Народнїм Домї. РЕДВОТЕР, в сєреду, 24. лїпня в Народнїм Домї.

Програма дуже багата й різнородна. Складається з прекрасних класичних творів, народних пісень, що їх виконає хор і орхестра, з дуєтів, квартетів, сольових співів і прекрасних народних танків. Не втратьте нагоди відїздати цей концерт, почувти гарну музику, пісні, побачити народні танки, у виконанні української молодї, вихованої в Укр. Роб. Домї в Едмонтонї. Приходїть громадо! Переказуйте своїм знайомим!

Всі концерти відбудуться в Українських Фермерських Логах цих місцевостей. ПОЧАТОК КОЖНОГО КОНЦЕРТУ В ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

ЗАМОВЛЯЙТЕ!

Ще маємо на складї ограничену скїлїкїсть г. М. Ірчана кнїжки

В БУРЯНАХ

для продажї. Тож спїшїть з замовленням на цю кнїжку такї зараз, бо як спїзнїтесь, то будете жалувати. Відлїли наших організації можуть набувати в нас її для кольпортажї. Цїна брошурованого примїрника 50 центів, оправленого 75 центів. Замовлення разом з грїшми посилайте на адресу: Ukrainian Labor Temple, 300-302 Bathurst St., Toronto 2, Ont., Canada.

ПРИХОДІТЬ ДИВИТИСЯ НА ФІЛЬМИ З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Центральний Виконавчий Комітет ТУРФДІМ отримав три прекрасні фільми з Рад. України п. н. "ТАРАС ТРЯСИЛО", "МИКОЛА ДЖЕРЯ" і "ТАРАС ШЕВЧЕНКО". Фільми будуть показуватися в Західній Канаді в такому порядку:

ГЕІРІ ПІЛ, АЛТА. — В салї Лисогорї: "Тарас Трясило" — в четвер, 25. лїпня; "Микола Джеря" — в п'ятницю, 26. лїпня; "Тарас Шевченко" — в суботу, 27. лїпня. Початок в годинї 8.30 вєчером.

ТУ ГЕІС, АЛТА. — В салї Храпка: "Тарас Трясило" — в понєдїлок, 29. лїпня; "Микола Джеря" — у вївторок, 30. лїпня; "Тарас Шевченко" — в сєреду, 31. лїпня. Початок в годинї 8.30 вєчером.

МИРНАМ, АЛТА. — В Укр. Фермерськїм Домї: "Тарас Трясило" — в четвер, 1. сєрпня; "Микола Джеря" — в п'ятницю, 2. сєрпня; "Тарас Шевченко" — в суботу 3. сєрпня. Початок в годинї 8.30 вєчером.

РЕНФОРД, АЛТА. — В Мїській Салї: "Тарас Трясило" — в понєдїлок, 5. сєрпня; "Микола Джеря" — у вївторок, 6. сєрпня; "Тарас Шевченко" — в сєреду 7. сєрпня. Початок в годинї 8.30 вєчером.

ВЕРМІЛІОН, АЛТА. — В Укр. Народнїм Домї: "Тарас Трясило" — в четвер, 8. сєрпня; "Микола Джеря" — в п'ятницю, 9. сєрпня; "Тарас Шевченко" — в суботу, 10. сєрпня. Початок в годинї 8.30 вєчером.

В кожній місцевості й кожна фїльма показується тільки одїн раз на вєчїр, тому приходїть на час і клїчте своїх знайомих. Дальша подорож буде оголошена в слїдуючих числах "Українських Робітничих Вїстей". Всї ті місцевості, де нема наших відлїлї, а бажали би бачити в себе ці прекрасні українські фїльми, нехай негаїно зголосуться до Центрального Виконавчого Комїтету ТУРФДІМ у Вінінгету, подаючи одночасно, чи є відповїдна саяя й чи є у нї електрика.

